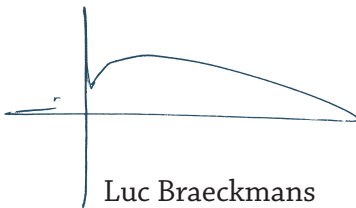

In dit nummer:

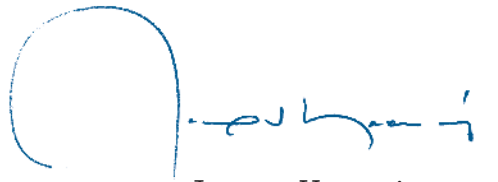
- 2 Het ritueel van openbare verontschuldiging
- 2 Bevolkingsveranderingen in Europa
- 3 Leerstoel Jef Van Gerwen sj
- 3 Leerstoel UCSIA-IJS/UA
joods-christelijke verhoudingen
- 4 Civiele cultuur in verscheurde samenlevingen
- 5 Minderjarige daders en strafrecht
- 6 Een nieuwe visie voor de Katholieke Kerk
- 7 De lokale relevantie van mensenrechten
- 7 Bisdom Antwerpen
- 8 Binnenkort

UCSIA zet de jezuïtische traditie verder van betrokkenheid in universitair onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening in Vlaanderen en in de Antwerpse regio. UCSIA steunt de academische opdrachten van de Universiteit Antwerpen en andere universiteiten en hogescholen, met een focus op problemen en thema's waarvoor een interdisciplinaire aanpak aangewezen is.

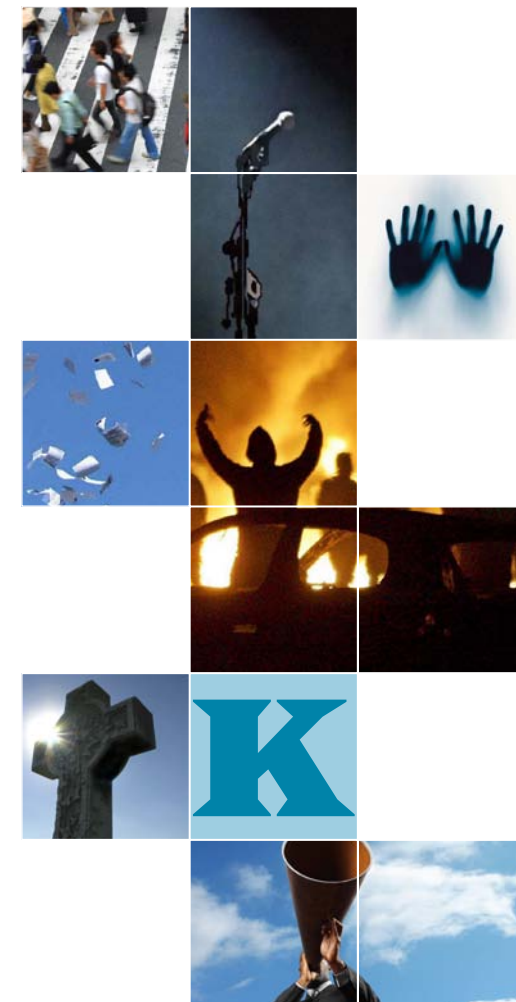
Deze nieuwsbrief kijkt terug naar de projecten die UCSIA in het eerste semester van 2012 tot stand bracht. Wij streven naar academische kwaliteit en professionele meerwaarde in elk project met oog voor de andere klemtonen in de missie van UCSIA: rechtvaardigheid in de samenleving en een gelovige visie hierop. Opnieuw nam u talrijk deel aan de workshops en studiedagen over zeer uiteenlopende onderwerpen. De projecten voor het najaar 2012 zijn bijna afgewerkt, nieuwe ideeën voor 2013 en 2014 staan op stapel.

Luc Braeckmans
Academisch onderdirecteur

Jacques Haers sj
Academisch directeur

INTERNATIONALE WORKSHOPS

■ HET RITUEEL VAN OPENBARE VERONTSCHULDIGINGEN

Vond plaats op 22 en 23 maart 2012 in samenwerking met prof. dr. Pol Cuvelier, prof. dr. Daniel Cuypers, prof. dr. Daniel Janssen, prof. dr. Jan Melissen, prof. dr. Christiane Timmerman en prof. dr. Jef Verschueren.

In haar publieke lezing onderzocht prof. dr. Danielle CELERMAJER het politieke debat over de Aboriginal kinderen die aan hun families werden ontrukkt met het oog op hun assimilatie. Ze analyseerde de argumenten voor en tegen publieke verontschuldiging voor dit historische onrecht en de normatieve meerwaarde daarvan voor de samenleving.

Recente crisissen zoals de kernramp in Fukushima, het seksueel misbruik in de Kerk of de olieramp in de Golf van Mexico doen vragen rijzen over het fenomeen van de collectieve en publieke schuldbekentenis. Het vindt ingang in de politiek, het bedrijfsleven en de diplomatie en wordt een tactisch en strategisch instrument voor managers, politici, staten, instellingen en NGO's. Collectieve verontschuldiging gebeurt vaak onder druk van de publieke opinie of de media, maar verwordt gemakkelijk tot een ritueel gebaar zonder inhoud. Wat zijn de voorwaarden voor een succesvolle collectieve verontschuldiging en welke effecten sorteert ze? De workshop bracht onderzoek uit verschillende wetenschappelijke disciplines bijeen over het ritueel mechanisme en de helende maatschappelijke werking van collectieve en publieke verontschuldiging.

[Meer info @ UCSIA-archief](#)

WERKTEN MEE: Danielle CELERMAJER (University Sydney), Raymond COHEN (Hebrew University Jerusalem), Timothy COOMBS (University Central Florida), Pol CUVELIER (Universiteit Antwerpen), Daniel CUYPERS (Universiteit Antwerpen), Daniel JANSSEN (Universiteit Antwerpen), Zohar KAMPF (Hebrew University Jerusalem), Jan MELISSEN (Universiteit Antwerpen en Clingendael Netherlands Institute of International Relations), Nick SMITH (University New Hampshire), Jef VERSCHUEREN (Universiteit Antwerpen).

■ BEVOLKINGSVERANDERINGEN IN EUROPA

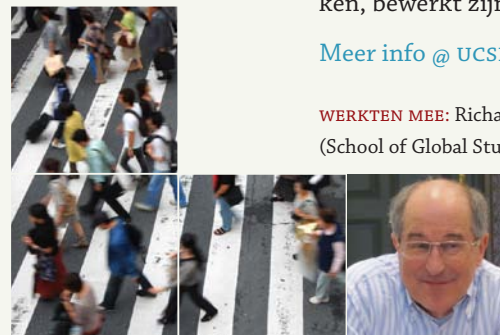
Vond plaats van 9 tot 11 mei 2012 in samenwerking met prof. dr. Hilde Greefs, prof. dr. Koenraad Matthijs, prof. dr. Karel Neels en prof. dr. Tom Sauer.

Op 9 mei analyseerde prof. dr. Frans WILLEKENS demografische ontwikkelingen als het samenspel van vruchtbaarheid, mortaliteit en migratie en de achterliggende variabelen zoals waarden en ideeën.

De workshop onderzocht de recente demografische ontwikkelingen en migratietrends in Europa met aandacht voor de invloed van nationale en Europese beleidskeuzes. De West-Europese vruchtbaarheidsgraad lijkt lichtjes toe te nemen door de verbeterde mogelijkheden voor vrouwen om werk en gezin te combineren. In Centraal- en Oost-Europa valt de vruchtbaarheid sinds 1989 sterk terug en lopen de tendensen sterk uiteen door verschillen in sociaal beleid, economische ontwikkelingen en waardeopvattingen. De (terugkeer)migratie binnen de regio weegt niet op tegen de migratie naar West-Europa met ontvolking als resultaat. Noord-Afrika en het Midden-Oosten kennen een zeer jonge bevolking waardoor de overheid steeds meer onder druk komt te staan voor onderwijs en werkgelegenheid. Een succesvol beleid zal deze 'youth bulge' omzetten in een demografische bonus, want een grote werkende bevolking die minder (of later) kinderen krijgt, leidt tot economische groei. Falen de overheden, dan neemt de politieke onrust toe. Onderwijs raakt daarbij aan de diepere culturele wortels van deze demografische veranderingen omdat het zorgt voor modernisering en meer individuele autonomie. Naast demografische ontwikkelingen verklaart ook migratie de veranderende bevolkingssamenstelling. Terwijl Europa nieuwkomers kan gebruiken, ziet men migratie uit het zuiden als een economische en culturele bedreiging. Hoewel Europa zijn groeikracht wil versterken en talent wil aantrekken, bewerkt zijn defensief en restrictief migratiebeleid meer het omgekeerde.

[Meer info @ UCSIA-archief](#)

WERKTEN MEE: Richard CINCOTTA (Stimson Institute), Youssef COURBAGE (INED), Ronald SKELDON (School of Global Studies), Tomáš SOBOTKA (Vienna Institute of Demography), Olivier THEVENON (INED en OESO), Frans WILLEKENS (Universiteit van Groningen).

LEERSTOELN EN STIPENDIA

LEERSTOEL JEF VAN GERWEN SJ

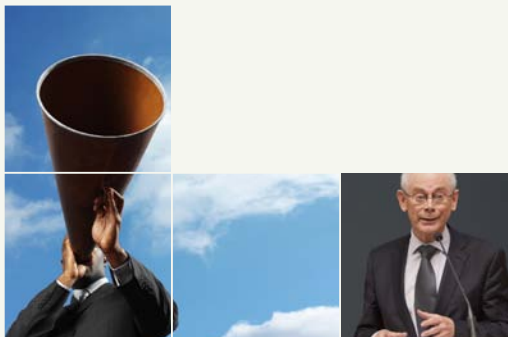
UCSIA organiseerde de leerstoel in samenwerking met prof. dr. Luc Van Liedekerke en prof. dr. Willem Lemmens van het Centrum voor Economie en Ethiek (Universiteit Antwerpen) en met Antwerp Management School.

Ryan Patrick HANLEY (Marquette University) belichtte op 12 en 19 maart 2012 in masterclasses en publieke lezingen de onbekende kant van Adam Smith. Deze 19de-eeuwse filosoof wordt nog steeds gezien als de verdediger van de vrije markt en het laissez-faire, maar in de *Theory of Moral Sentiments* lezen we een Smith die zich in dialoog met Jean-Jacques Rousseau zorgen maakt over de tekortkomingen van de vrije markt en pleit voor ethische deugden.

Twee eeuwen later herformuleren we dit knelpunt tot de vraag of bedrijfsleiders enkel de belangen van de aandeelhouders moeten dienen, dan wel een evenwicht zoeken tussen de belangen van alle stakeholders en het algemeen belang. Is er een typisch Europees model voor economisch leiderschap? Op 7 mei 2012 pleitte Herman VAN ROMPUY, voorzitter van de Europese Raad, in een gastlezing voor leiders en instellingen die in een veranderende en verwarde wereld een perspectief bieden, maar hij waarschuwde tegen overdreven beloften, overspannen verwachtingen en ongeduld.

Prof. dr. Steven VAN HECKE (Universiteit Antwerpen) modereerde hierna een debat met de voorzitter van de werkgeversfederatie Agoria, de oudvoorzitter van het Algemeen Christelijk Vakverbond en de hoofdredacteur van *Knack*.

[Meer info @ UCSIA-archief](#)

LEERSTOEL UCSIA-IJS/UA JOODS-CHRISTELIJKE VERHOUDINGEN

Theodor DUNKELGRÜN (University of Chicago) is deskundige in de geschiedenis van het Hebreeuwse boek en de intellectuele en wetenschappelijke uitwisseling tussen joden, christenen en moslims in de vroegmoderne wereld. Hij gaf op 16 februari 2012 een lezing over Ytzig ha-Levi (1515–1577), een rabbijn uit Wetzlar (Hesse) die zich eerst tot de Gereformeerde Kerk en dan tot de Katholieke Kerk bekeerde en wiens Hebreeuwse grammatica door Plantijn werd gedrukt. Op 6 maart 2010 besprak prof. Dunkelgrün samen met prof. dr. Piet VAN BOXEL (Universiteit van Oxford) de totstandkoming van de Antwerpse Polyglotbijbel. Dit levenswerk van Plantijn is de vrucht van een intensieve studie van bronnen uit het jodendom en christendom, niet vanzelfsprekend in het tijdsgewricht van reformatie en contrareformatie.

UCSIA organiseert deze leerstoel in samenwerking met het Instituut voor Joodse Studies (Universiteit Antwerpen).

[Meer info @ UCSIA-archief](#)

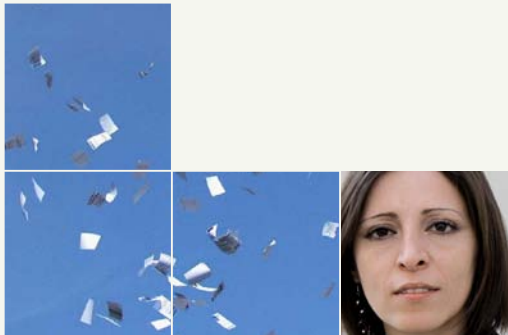
LEERSTOELN EN STIPENDIA

■ MORELE STABILITEIT EN PLURALISME IN VERSCHEURDE SAMENLEVINGEN

Prof. dr. Valentina GENTILE (Università Internazionale di Studi Sociali Roma) voerde een onderzoeksproject uit over 'De idee van een civiele cultuur: rechtvaardigheid en stabiliteit in de religieus pluralistische samenleving'. Haar promotor was prof. dr. Willem Lemmens (Departement Wijsbegeerte, Universiteit Antwerpen).

Op 19 april 2012 onderzocht zij in een lezing landen zoals Bosnië of Rwanda waar het identiteitsbeleid de tegenstellingen in de hand werkt. Aan verzoening moet een zekere traditie van burgerschap voorafgaan: dat is het geval wanneer iedereen enkele wederkerige en universele waarden onderschrijft, zoals bescherming van de menselijke waardigheid. Dan kan uit een verzameling individuen een gemeenschap groeien.

[Meer info @ UCSIA-archief](#)

LEZINGENREEKSEN

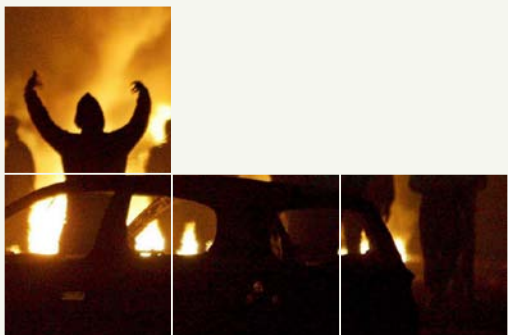
■ MINDERJARIGE DADERS EN STRAFRECHT

Het jeugdrecht gaat uit van de vooronderstelling dat een minderjarige dader niet de volle verantwoordelijkheid voor zijn of haar daden kan opnemen. De jeugdrechter moet niet straffen maar opvoeden, herstellen, hervul voorkomen. De publieke opinie verlangt een strengere aanpak. Wat leren recente wetenschappelijke inzichten en hoe kan de beroepspraktijk worden verbeterd? Onderzoekers en praktijkexperts van de politie, het gerecht en de zorgverlening gingen hierover met elkaar en met het publiek in debat, met prof. dr. Geert VERVAECKE (KU Leuven) als moderator:

- ▶ **op 16 april 2012: het vooronderzoek.** De rechtspsychologen prof. dr. Miet VANDERHALLEN (Universiteit Antwerpen) en prof. dr. Robert HORSELENBERG (Universiteit van Maastricht) bespraken de voorwaarden voor een correct verhoor van minderjarigen. Het debat toonde onder andere de noodzaak aan van een gedegen politieopleiding en integrale preventie.

- ▶ **op 23 april 2012: de berechting.** Docent jeugdbeschermingsrecht prof. dr. Bart DE SMET (Universiteit Antwerpen) behandelde de maatregelen die de jeugdrechter kan nemen en de overwegingen die hem moeten leiden. Uit het paneldebat bleek dat de wettelijk voorziene bepalingen (federaal) soms niet sporen met de middelen om ze uit te voeren (gemeenschappen).
- ▶ **op 7 mei 2012: de strafuitvoering.** Volgens Prof. dr. Stefaan PLEYSIER (criminoloog, KU Leuven) verschuift de maatschappelijke aandacht waardoor het onderzoeksveld van de jeugdcriminologie breder wordt: van delinquent gedrag, criminaliteit, misdaad en straf naar problematisch en geproblematiseerd gedrag, onveiligheid, risico en controle. Het panel verkende onder meer het evenwicht tussen individuele en maatschappelijke oorzaken, preventie en toezicht op straf.

[Meer info @ UCSIA-archief](#)

LEZINGENREEKSEN

■ THEOLOGISCHE LEZINGEN

Op 26 maart 2012 meende de Ierse jezuiet dr. Gerry O'HANLON (Jesuit Centre for Faith and Justice, Dublin) in een doctoraal seminarie en een lezing dat de Katholieke Kerk alsnog omgebogen kan worden naar de toekomstvisie die het Tweede Vaticaans Concilie tekende. Welke aspecten van theologie, spiritualiteit en strategisch management spelen een rol als men wil komen tot meer collegiale structuren, een grotere betrokkenheid van lokale kerken in het bestuur en een volwaardige medewerking van leken, in het bijzonder vrouwen?

UCSIA organiseerde deze lezing in samenwerking met de faculteiten theologie van KU Leuven en UCL en de Protestantse Theologische Faculteit Brussel.

[Meer info @ UCSIA-archief](#)

STUDIEDAGEN, SEMINARIES EN CONGRESSEN

■ DE LOKALE RELEVANTIE VAN DE MENSENRECHTEN: MENSENHANDEL

Op 19 januari 2012 stelde UCSIA het boek *The Local Relevance of Human Rights* (Cambridge University Press, 2011) voor.

Het beschrijft hoe de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens plaatselijke gemeenschappen en sociale actiegroepen kan ondersteunen. Academics en vertegenwoordigers van sociale actiegroepen spitsten bij de boekvoorstelling het thema toe op mensenhandel.

[Meer info @ UCSIA-archief](#)

■ PASTORAAL

UCSIA organiseerde op 2 en 3 mei 2012 een tweede besloten beleidsseminarie over pastoraal en kerkopbouw voor kaderleden van het Bisdom Antwerpen, als één van de schakels in het strategisch veranderingsproces dat het bisdom doorloopt en dat zal uitmonden in een *Visietekst voor de diocesane kerkgemeenschap 2012-2017*.

Het seminarie bracht aan hoe strategische doeleinden vastgelegd kunnen worden voor domeinen zoals liturgie, vorming, jongeren, territoriale pastoraal, enz.

[Meer info @ UCSIA-archief](#)

WERKTEN MEE: onder andere: prof. dr. Koen DE FEYTER (Universiteit Antwerpen),
prof. dr. Stephan PARMENTIER (KU Leuven),
prof. dr. Christiane TIMMERMAN (CeMIS, Universiteit Antwerpen),
prof. dr. George ULRICH (Riga Graduate School of Law).

BINNENKORT

■ UCSIA Summer School

Zomerschool over religie, cultuur en samenleving, met publieke lezingen:

- ▶ op 28 augustus 2012: Rajeev BHARGAVA (Centre for the Study of Developing Societies, Delhi) over het managen van religieuze diversiteit in India
- ▶ op 30 augustus 2012: Peggy LEVITT (Harvard University) over de rol van musea in de vorming van een identiteit als wereldburger

■ Re-imagining Imprisonment in Europe: Common Challenges, Diverse Policies and Practice

Conferentie van het Europese Scribani-netwerk te Dublin, 5 tot 7 september 2012

■ UCSIA-leerstoel aan de Universiteit Antwerpen

Allan C. HUTCHINSON (York University, Canada) onderzoekt ethiek en deontologie in de rechtszaal:

- ▶ op 3 oktober 2012: lezing gevolgd door een paneldebat onder voorzitterschap van Dirk LINDEMANS
- ▶ op 4 oktober 2012: masterclass

■ Archivering van kunstperformances in de publieke ruimte

- ▶ op 8 oktober 2012: lezing en debat met Ria PACQUEE en Thomas CROMBEZ
- ▶ op 10 oktober 2012: lezing door Harry GAMBOA Jr.

■ Maat in management, management op maat. Goed bestuur in onderwijs, zorg en onderneming

Studiedag met de alumni van de jezuïetencolleges op 20 oktober 2012; lezingen door o.a. Herman DE DIJN

■ Schoonheid in een geglobaliseerde wereld

Academische workshop op 25 en 26 oktober 2012 met lezing door Thomas KUEHNE (Clark University, USA) op 24 oktober

■ Moderne genetica en maatschappij

Lezingenreeks en paneldebatten

- ▶ op 30 oktober 2012: *Stand van het wetenschappelijk onderzoek* door Christine VAN BROECKHOVEN (Universiteit Antwerpen)
- ▶ op 6 november 2012: *Privacy* door Trudo LEMMENS (Universiteit van Toronto)
- ▶ op 13 november 2012: *Commercialisering*
- ▶ op 27 november 2012: *Sociaal beleid* door emeritus Robert CLIQUET (Universiteit Gent)
- ▶ op 4 december 2012: *Identiteit* door Willem LEMMENS (Universiteit Antwerpen)

■ Risico en onzekerheid

Academische workshop op 22 en 23 november 2012 met paneldebat met Arjen VAN WITTELOOSTUYN (Universiteit Antwerpen), Adam BURGESS (University of Kent), Hans BRUYNINCKX (KU Leuven) en Lex HOOGDUIN (Universiteit van Amsterdam) op 21 november

■ Het brood breken: De theologie van de integratie

Lezing door Daniel IZUZQUIZA sj op 17 december 2012

